

RIIGIKOHUS

DISTSIPLINAARKOLLEEGIUM

OTSUS

Distsiplinaarasja number	9-13/13-5
Otsuse kuupäev	11. detsember 2013. a
Kohtukoosseis	Eesistuja riigikohtunik Harri Salmann, liikmed riigikohtunik Lea Laarmaa, riigikohtunik Tambet Tampuu, Tartu Ringkonnakohtu kohtunik Tiit Lõhmus ja Tartu Maakohtu Tartu kohtumaja kohtunik Ingeri Tamm
Kohtuasi	A kohtunik X, sündinud 31. oktoobril 1952. a, kohtunikuks nimetatud 25. veebruaril 1993. a, tööle asunud 19. märtsil 1993. a, distsiplinaarasi
Distsiplinaarmenetluse algataja	Riigikohtu esimees Priit Pikamäe
Asja läbivaatamise kuupäev	22. november 2013. a
Istungil osalenud isikud	A kohtunik X
	Istungit protokollis Riigikohtu personalispetsialist Triinu Meeru

RESOLUTSIOON

1. Mõista A kohtunik X süüdi vääritu teo toimepanemises ja määrata talle distsiplinaarkaristuseks noomitus.
2. Otsuse peale on õigus esitada kaebus Riigikohtu üldkogule kolmekümne päeva jooksul alates otsuse kuulutamisest.
3. Otsus jõustub pärast resolutsiooni teises punktis nimetatud tähtaja möödumist, kui kohtunik ei ole esitanud kaebust Riigikohtu üldkogule.

DISTSIPLINAARSÜÜDISTUS

1. Riigikohtu esimees Priit Pikamäe algatas 13. novembril 2013. a distsiplinaarmenetluse A kohtuniku X suhtes kohtute seaduse § 87 lg 2 teise lause alusel seoses vääritu teo toimepanemisega.

Distsiplinaarsüüdistuses märgitakse, et 6. novembril 2013. a sai Riigikohtu esimehele teatavaks, et X suhtes on 5. novembril 2013. a seadusjärgse kohtuvälise menetleja Politsei- ja Piirivalveameti Lõuna prefektuuri korrakaitsebüroo liiklusjärelvalvetalituse liiklusmenetlusteenistuse otsus 15. oktoobrist 2013. a väärtetoasjas nr 2780,13,003289, millega karistati X liiklusseaduse § 224 lõike 2 järgi rahatrahviga lubatud alkoholi piirmäära ületamise eest mootorsõiduki juhtimisel. Nimetatud kohtuvälise menetleja otsuse kohaselt juhtis X 22. septembril 2013. a kella 10.39 ajal

mootorsõidukit Tartus, Lai tänav 6 asuva maja juures. Politseipatrulli kontrollimisel selgus, et X väljahingatavas õhus oli alkoholi üle lubatud piirmäära, s.o 0,3 mg/l. Sellega pani X toime väärteo, juhtides mootorsõidukit seisundis, kus alkoholisisaldus tema ühes liitris väljahingatavas õhus oli rohkem, kui seadusega lubatud määr ette näeb.

Kohtunik kui sõltumatu kohtuvõimu esindaja, kes vastutab kogu oma tegevusega õigusriigi põhimõtete realiseerimise eest, peab hoidma kohtunikukonna ausameelsuse mainet (kohtuniku eetikakoodeksi p 1), ta on eeskujuks seaduskuulekuses ja õiguskorrast kinnipidamisel (kohtuniku eetikakoodeksi p 8), ta käitub korrektselt ja väldib tegevust, mis võib heita varju professionile ja õigusemõistmisele (kohtuniku eetikakoodeksi p 31). X eksis nimetatud eetikanõuete vastu. Ühtlasi rikkus X kohtute seaduse § 70 lõikes 2 sätestatud kohtuniku kohustust käituda laitmatult ka väljaspool teenistust, hoidudes tegudest, mis kahjustavad kohtu mainet.

X 12. novembril 2013. a Riigikohtu esimehele antud kirjaliku selgituse kohaselt manustas ta vahetult enne rooli asumist Gruusiast töövisiidilt kingituseks saadud ravimtaimede leotist. Ta kahetseb, et ei olnud piisavalt hoolikas ja ettevaatlik ning ei kontrollinud, kuidas ravimtaimede leotis organismile mõjub ja et see on valmistatud alkoholi baasil. X leiab, et ta ei pannud väärtegu toime tahtlikult, vaid tegemist oli kergemeelsusega, sest ta uskus ravimtaimede leotise kinkijaid, kes nimetasid seda jooki tervisejoogiks. Ta palub rikkumise hindamisel arvestada, et ta ei ole A-s töötamise ajal pannud toime ühtegi üleastumist.

DISTSIPLINAARKOLLEEGIUMI ISTUNGIL UURITUD TÕENDID

2. Distsiplinaarkolleegium uuris järgmisi tõendeid:

2.1. Kohtuvälise menetleja Politsei- ja Piirivalveameti Lõuna prefektuuri korrakaitsebüroo liiklusjärelvalve liiklusteenistuse 15. oktoobri 2013. a otsus väärteoasjas nr 2780,13,003289, millest nähtub, et X juhtis 22. septembril 2013. a kell 10.39 Tartus, Lai tänav 6 asuva maja juures sõiduautot seisundis, kus tema väljahingatavas õhus oli alkoholi üle lubatud piirmäära, s.o 0,3 mg/l. Teda karistati liiklusseaduse § 224 lõike 2 järgi rahatrahviga 200 trahviühikut, s.o 800 eurot. Otsus jõustus 5. novembril 2013. a.

2.2. Kohtuvälise menetleja 22. septembri 2013. a väärteo protokoll nr AB 1332785, millest nähtub, et X juhtis 22. septembril 2013. a kell 10. 39 Tartus, Lai tänav 6 maja juures sõiduautot ja tema väljahingatavas õhus mõõdeti alkoholi sisalduseks 0,31 mg/l. Sellega rikkus X liiklusseaduse § 69 lõiget 5 ja tegu on kvalifitseeritav liiklusseaduse § 224 lõike 2 järgi. Protokollis on X omakäeline seletus: „Viibisin eile õhtul vastuvõtul, tarvitasin alkohoolseid jooke.“

2.3. X 12. novembri 2013. a seletuskiri Riigikohtu esimehele, kus kohtunik kinnitab väärteo toimepanemist 22. septembril 2013. a kell 10.39 Tartus, Lai tänav 6 maja juures. Ta märgib, et kui politseipatrulli kontrollimisel selgus, et tema väljahingatavas õhus oli alkoholi üle lubatud piirmäära, sattus ta segadusse ja arvas, et sellise joobe võis põhjustada eelmisel õhtul koos sõpradega joodud vein. Koju jõudes ta rahunes, mõtles asja üle järele ja jõudis järeldusele, et taolist joovet ei saanud tekitada eelmisel õhtul joodud vein, vaid põhjuseks võis olla Gruusiast kingituseks antud ravimtaimede leotis, mida ta jõi vahetult enne sõitma hakkamist. Ta konsulteeris ka tuttava proviisoriga, kes selgitas, et ravimtaimede leotised tehakse üldreeglina alkoholi baasil. X kahetseb, et ta ei olnud piisavalt hoolikas ja ettevaatlik ning ei kontrollinud ravimtaimede leotise koostist ja kuidas see võib mõjuda organismile. Ta märgib, et ei vaidlustanud kohtuvälise menetleja poolt tehtud väärteo otsust, kuna mõistis, et tema tegu ei tee see olematuks. Ta kahetseb toimepandud tegu. Ta on seisukohal, et ei pannud väärtegu toime tahtlikult, vaid tegemist oli kergemeelsusega, sest ta uskus ravimtaimede leotise kinkijaid, kes nimetasid seda jooki tervisejoogiks. Ta mõistab

sedagi, et oma käitumisega kahjustas ta kohtu ja kohtusüsteemi mainet. Ta ei ole varem toime pannud ühtegi üleastumist.

2.4. X 14. novembri 2013. a seletuskiri distsiplinaarkolleegiumile seoses esitatud distsiplinaarsüüdistusega, kus X kordab Riigikohtu esimehele antud selgitusi. Ta mõistab, et oma käitumisega kahjustas ta Riigikohtu ja kogu kohtusüsteemi mainet. Ta kahetseb ja loodab, et talle antakse võimalus jätkata töötamist kohtus.

2.5. X-le 20. novembril 2013. a antud tööalane iseloomustus, milles märgitakse, et kohtunik X iseloomustab suur töövõime, kõrge professionaalsus, põhjalikkus, hoolikus, oskus ära kuulata teisi ja argumenteerida oma seisukohti. Õigusemõistmisel on ta erapooletu, õiglane ja sõltumatu. Ta on nõudlik enese ja teiste suhtes. Ta on laia silmaringiga, rahulik, väärikas ja väljapeetud, suhtlemisel viisakas ja kannatlik. Ta on ka Eesti Akadeemilise Õigusteaduse Seltsi asutajaliige, Eesti Kohtunike Ühingu liige, Kohtute haldamise nõukoja (asendus) liige. Ta on esindanud A-d ja kohtusüsteemi erinevatel rahvusvahelistel üritustel. Ta on tuntud ja tunnustatud kohtunike, prokuröride ja advokaatide koolitaja. Ta õpetab ka üliõpilasi Tartu Ülikooli õigusteaduskonnas. Oma erialase taseme tõstmiseks osaleb ka ise koolitusüritustel. Ta on olnud seaduskuulekas õiguskorrast kinnipidamisel ja tema käitumine on olnud laitmatu.

2.6. Distsiplinaarkolleegiumi istungil jäi X kirjalikes seletustes esitatu juurde. Kohtuvälise menetleja poolt tehtud väärteo otsust ta ei vaidlustanud. Ta mõistab, et oma käitumisega kahjustas ta kohtu mainet. Ta ei ole varem toime pannud ühtegi üleastumist. Ta kahetseb südamest toimepandud tegu ja on teinud juhtunust enda jaoks vajalikud järeldused.

DISTIPLINAARKOLLEEGIUMI SEISUKOHT

3. Distsiplinaarkolleegium märgib, et väärteo toimepanemine X poolt on tõendatud ja kolleegium ei hinda ümber antud väärteo asjaolusid. Seletuskirjades ja distsiplinaarkolleegiumi istungil võttis X omaks, et pani toime nimetatud väärteo. X ei ole ka vaidlustanud tema kohta kohtuvälise menetleja poolt 15. oktoobril 2013. a tehtud otsust väärteoasjas nr 2780,13,003289.

Distsiplinaarkolleegium peab usutavaks X seletust, et joobe põhjustas ravimtaimede leotise manustamine vahetult enne sõidu alustamist ja et ta pani selle teo toime ettevaatamatusest.

4. Kohtute seaduse § 87 lg 2 teise lause kohaselt on kohtuniku distsiplinaarsüütegu ka kohtuniku vääritud tegu.

Kohtute seaduse § 70 lg 2 kohaselt on kohtunik kohustatud käituma laitmatult nii teenistuses kui ka väljaspool seda, hoidudes tegudest, mis kahjustavad kohtu mainet.

5. Järgnevalt distsiplinaarkolleegium hindab, kas kohtunik X pani toime vääritud teo.

Distsiplinaarkolleegium on seisukohal, et X poolt 22. septembril 2013. a toimepandud väärtegu tuleb käsitada ühtlasi ka kohtute seaduse § 87 lg 2 teise lause mõttes vääritud teona.

Kolleegium leiab, et kohtunik X on antud juhtumil toime pannud vääritud teo kohtute seaduse § 87 lg 2 teise lause mõttes, kuna ta pani toime väärteo ja seetõttu ei käitunud väljaspool teenistust laitmatult ning oma teoga kahjustas ta kohtu mainet kohtute seaduse § 70 lg 2 mõttes.

6. Kuna kohtunik X distsiplinaarsüüteo toimepanemine on leidnud tõendamist, siis tuleb teda distsiplinaarkorras karistada.

Distsiplinaarkaristuse määramisel lähtub distsiplinaarkolleegium toimepandud distsiplinaarsüüteo raskusest ja iseloomust ning kohtuniku isikuomadustest.

Kolleegium arvestab kohtunik X-le antud positiivset tööalast iseloomustust. X ei ole varem toime pannud distsiplinaarsüütegusid ja teda ei ole ka distsiplinaarkorras karistatud. Ta kahetseb puhtsüdamlikult toimepandud tegu ja on teinud juhtunust enda jaoks vajalikud järeldused. Kolleegium arvestab karistamisel ka asjaoluga, et X karistati toimepandud väärteo eest keskmisest suurema rahatrahviga, s.o 200 trahviühikuga ehk 800 euroga.

Distsiplinaarkolleegium leiab, et nendel asjaoludel on õige määrata kohtunik X-le distsiplinaarkaristuseks kergeim karistus – noomitus.

7. Juhindudes kohtute seaduse § 87 lg-st 2, § 88 lg 1 p-st 1 ja § 97 lg-st 1 mõistab distsiplinaarkolleegium kohtunik X süüdi vääritu teo toimepanemises ja määrab talle karistuseks noomituse.

Lea Laarmaa

Harri Salmann

Tambet Tampuu

Ingeri Tamm

Tiit Lõhmus